

Ref OKM/72/040/2014

Begäran om yttrande om undervisnings- och kulturministeriets utkast till regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om allmänna bibliotek och om ändring av 2 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

Yttrandet avgett av Finlands svenska biblioteksförening r.f.

Föreningen anser att målsättningen med propositionen är god och det finns ett behov av att ändra den nya bibliotekslagen till att motsvara de förändringar som biblioteken står inför. Viktigt är dock att samtliga bibliotek i landet får samma möjlighet att stärka sina verksamhetsförutsättningar.

I propositionen föreslås att landskapsbiblioteken ersätts av regionala utvecklingsbibliotek. Idag finns det fyra landskapsbibliotek i fyra tvåspråkiga regioner. För att den svenska verksamheten skall kunna utvecklas på samma premisser som i det övriga landet bör det finnas minst ett utvecklingsbibliotek i södra Finland och ett i Österbotten. Vid beslut om utvecklingsbibliotekens placering bör områdenas särart och de språkliga förhållandena beaktas, i synnerhet behoven hos de tvåspråkiga kommunernas svenskspråkiga befolkning bör beaktas. Föreningen anser att det bör göras en språkkonsekvensbedömning innan det görs ett beslut om utvecklingsbibliotekens placering.

Föreningen vill också framhålla vikten av att behörighetskraven för bibliotekspersonalen bibehålls. De nuvarande behörighetskraven ger en tillräcklig flexibilitet för att anställa mångkunnig personal med en bred kompetens till biblioteken. Kraven på utbildning inom biblioteks- och informationsområdet ger en gemensam kunskapsgrund för utvecklingen av bibliotekstjänsterna. Då bibliotekspersonalens utbildning inte nödvändigtvis behöver omfatta endast studier inom biblioteks- och informationsområdet kan det bland den personal som kommunen anställer finnas personal med utbildning inom många olika områden. Redan den nuvarande förordningen är mycket flexibel då en tredjedel av bibliotekspersonalen inte behöver ha utbildning inom biblioteks- och informationstjänster.

FSBF vill i synnerhet betona vikten av att bibehålla behörighetskraven för den person som ansvarar för kommunens biblioteks- och informationstjänster. I synnerhet den som skall driva utvecklingen av bibliotekstjänsterna framåt i kommunen behöver sådana insikter i biblioteks- och informationsområdet som endast akademiska studier i ämnet kan ge. Formuleringen "god förtrogethet" i propositionen är inte tillräcklig för att garantera detta.

Speciellt i Svenskfinland finns många små kommuner och det är inte garanterat att det i varje kommun finns tillräcklig kompetens att anställa tillräckligt kompetent personal till biblioteken

ifall en gemensam utbildningsbakgrund inom biblioteksområdet saknas. Speciellt är det svårt för små kommuner att i ekonomiskt trånga tider göra rätta beslut.

Konsekvenserna av att avskaffa behörighetskraven för bibliotekspersonalen kommer även att äventyra utbildningen inom biblioteks- och informationsområdet. I dag finns det endast en utbildning inom ämnet informationsvetenskap för högskolestudier på svenska i Finland. Föreningen frågar om det gjorts en konsekvensbedömning av vad det nya lagförslaget innebär för utbildningen på svenska i Finland.

Yttrandets centrala innehåll

Finlands svenska biblioteksförening anser att det borde göras en språkkonsekvensbedömning innan beslutet om fördelning av utvecklingsbibliotek görs.

Föreningen anser även att behörighetskraven för bibliotekspersonalen skall bibehållas.

Att slopa behörighetsvillkoren kommer även att påverka den svenska utbildningen i Finland inom ämnet informationsvetenskap.